

Troms fylkeskommune
Kulturetaten
Postboks 6600
9296 Tromsø

HØRING - HANDLINGSPLAN FOR VISUELL KUNST I TROMS

Tromsø-området regionrådet hilser Troms fylkeskommune sitt arbeid med å utvikle en visuell kunstplan velkommen. Størsteparten av kunstnerene i regionen er bosatt og virker i Tromsø det samme gjør nettverk, kompetansemiljøer og kunstinstitusjoner som kunstmuseer, gallerier og scener.

En fylkeskommunal kunstplan vil på sikt kunne bidra til en større utveksling av aktører, både regionalt, nasjonalt og internasjonalt, herunder forstås også Barentsregionen.

Det er klart at i regionen er det Tromsø som er senter for den visuelle kunsten. Det er derfor viktig at det legges til rette for oppbygging av regionale nettverk og samarbeid, dette gjennom overføring av kompetanse og felles visuelle kunstprosjekter.

Regionrådet viser for øvrig til Tromsø kommunes merknader og innspill. Hvor en blant annet uttrykker: *I vår merknad og vårt videre arbeid med egen kunstplan har vi Tromsø kommune som utgangspunkt, men vi vektlegger hvordan den visuelle kunsten skal videreutvikles i et regionalt samspill, og med internasjonale perspektiver.*

I Tromsø finnes en rekke sentrale aktører som kan bidra til en regional, nasjonal og internasjonal spredning av visuell kunst.

Som:

- Profesjonelle kunstnere som bor og produserer i Tromsø. Flere av dem stiller ut andre steder i landet og i andre land.
- Kunstnernetverk.
- Tromsø kunstforening
- Nordnorsk Kunstmuseum
- Kunstakademiet med ansatte og studenter.
- Kurant
- Kunstskolen
- Andre gallerier.
- Kysten – Troms fylkeskultursenter
- Dessuten: Visuell kunst i Den kulturelle skolesekken og spaserstokken. UKM.

Kommunene som inngår i Tromsø-området regionråd og Troms fylkeskommune har mange felles oppgaver som berøres i fylkeskommunens forslag handlingsplan for visuell kunst.

Oppgaver som må utdypes, konkretiseres og samarbeides om dersom regionen og fylkeskommunen skal kunne lykkes i å ” styrke og synliggjøre kunstscenen i Troms ”:

1. Nettverk og synliggjøring; internasjonalt, nasjonalt, regionalt.

Dette er et sentralt satsingsfelt i planen. Dersom dette skal virkeliggjøres, må det satses og samarbeides med de kunstnerne og miljøene som har nasjonale/internasjonale nettverk. Det er like viktig at kunstnere bosatt i regionen får anledning til å stille ut i utlandet som at kunstnere fra andre steder kommer hit.

Av aktuelle tiltak som bør drøftes i den visuelle kunstplanen, kan nevnes:

- **Tilskudd til kunstnere i regionen som stiller ut** (i fylket, nasjonalt og internasjonalt.) I dag må kunstnere dekke slike utgifter selv. Det gjelder reise- og fraktutgifter med mer.
- **Residens** – muligheter for overnatting, produksjon og kompetanseutvikling, både for kunstnere bosatt andre steder/land, og kunstnere bosatt i regionen. Flere kunstarter og interessenter, (herunder Universitetet) bør kunne samarbeide om residensløsninger, dvs. boliger og verksteder, det vil være behov og muligheter ut over det som kan etableres på Kysten. Kommunen og fylkeskommunen bør samarbeide med andre aktører om dette
- **Nettverksorganisasjon:** Frie scenekunstnere har dannet nettverksorganisasjonen RadArt, og disse har nettverkskontakter ut i hele verden. En del visuelle kunstnere er medlemmer i RadArt, i kraft av at de også produserer innenfor feltet scenekunst. Visuelle kunstnere trenger en tilsvarende nettverksorganisasjon i Tromsø-området/Troms. Slike nettverk vil være de viktigste samarbeidspartnere for fylkeskommune og kommuner for å kunne videreutvikle den visuelle kunsten i regionen.

2. Kysten – produksjonssted og kompetansesenter for visuell kunst

Kysten er et sentralt produksjonssted og kompetansesenter for visuell kunst i Troms og Tromsø-området. Men Kysten må videreutvikles for å kunne spille en rolle som regionalt senter i Nord-Norge, slik tidligere planer har hatt ambisjoner om. I planens tiltaksdel er det nå kun fokusert på at Kysten skal kunne tilby atelier for kortidsopphold. Dette er viktig, men vi savner klarere ambisjoner og et bredere program for utvikling av Kysten som produksjonssted og kompetansesenter for visuell kunst for regionen.

Et utviklingsprogram for Kysten bør ta utgangspunkt i bl.a.

- Et aktivt profesjonelt kunstnermiljø, enkeltkunstnere som leier atelier.
- Kunstnere og nyutdannede kunststudenter som ønsker/trenger atelier/produksjonssteder for kortere eller lengre perioder.
- Være aktuell base for å utvikle nettverk og kompetanse, jfr. det som står over om parallell til RadArt som har tilholdssted/kontor på Rådstua.
- Bli stedet der det arrangeres seminarer, work shops med mer. Bli en møteplass der kunstnere møtes, og ting skjer.

- Andre kompetansemiljøer og samarbeidspartnere på Kysten: Kunstakademiet (Universitetet) og Kunstskolen (Tromsø kommune.)
- Lage nye retningslinjer for bruk/utleie av atelier som styrker etablering og utvikling av profesjonell visuell kunst.
- Fellesverksteder.
- Og gjesteatelier/residens som foreslått.

Kommunene i regionen vil gjerne samarbeide videre med Troms fylkeskommune og kunstnermiljøet i Tromsøregionen/Troms om videreutvikling og styrking av Kysten som regionalt/nasjonalt/internasjonalt produksjonssted og kompetansesenter for visuell kunst.

Det er bra at Kunstplanen vurderer behovet for produsent som bør være en ressurs for større/flere kunstmiljøer.

Generelt bør vi samarbeide om hvordan vi kan styrke verdikjeden og utvikle visuell kunst også som næring: Fra ide/skapende arbeid – produksjon – til publikumsformidling. Kunstnere er også næringsaktører, oftest organisert som enkeltmannsforetak. Tromsø kommune har nylig opprettet et kulturnæringsfond, som også vil få stor betydning for billedkunstnere også i en regional sammenheng.

3. Visningssteder. Formidling

Kurant er et kunstnerstyrt visningssted for samtidskunst, som nettopp har mottatt 900.000 kr over tre år fra Norsk kulturråd. Kurant må vurderes som en av de viktigste brikkene for å støtte og synliggjøre ung samtidskunst til et nysgjerrig publikum.

Generelt må det gjøres en kartlegging og vurdering av behov for visningssteder, både ut fra

- Kunstneres behov for å presentere samtidskunst.
- Publikums behov for å få ta del i samtidskunst.
- Muligheter for å vise, selge og kjøpe kunst, styrke visuell kunst som næring.
- Og samarbeide om å få mer ut av kunst i offentlige rom.(KORO)
- Voksende og aktuelle publikumsgrupper er barn, ungdom, studenter, voksne, eldre. Av alle kjønn.

4. Kunstskoler - kompetansebygging i et livslangt perspektiv

Kulturskoletilbud i visuell kunst er omtalt i planen, herunder samarbeid med russiske kunstskoler. Vi savner en oversikt over kunstskoler i Troms. Kunstskolen, (www.tromso.kommune.no/kunstskolen) som leier lokaler på Kysten, er en av de få kommunale kulturskoletilbudene i fylket, og har pr. i dag 100 elever, samt sommerkurs, deler av Den kulturelle skolesekken og Spaserstokken. Kunstskolen er et kompetansesenter innen visuell kunst for barn og ungdom, og vil kunne bidra med utvikle kunstskoletilbud i andre kommuner, slik Tvibit til dels har gjort innen film og Kultra innen scenekunst og sirkus. Kunstskolen ønsker å være med i internasjonalt samarbeid, herunder prosjekter med russiske kunstskoler.

Oppsummering:

Tromsø-området regionråd er av den mening at høringsutkastet til en fylkeskommunal handlingsplan for visuell kunst er en god ide og en god start, men utkastet må følges opp gjennom en bedre kartlegging av hva som finnes av verksteder, scener, gallerier samt prosjekter innenfor dette kunstområdet i regionen.

Det er også viktig at rollefordelingen mellom fylkeskommunen og kommuner, herunder store og små kommuner, avklares.

Tromsø sin rolle som motor for den visuelle kunsten må også ses i lys av regionen, landsdelen og Barentsregionen.

Videre savner regionrådet en mer offensiv satsing som innbyr til samarbeid om å realisere "Kunstscenen i Troms".

Med vennlig hilsen

Yngve Voktor
Daglig leder

Kopi:
Ordførererne i Balsfjord kommune, Karlsøy kommune og Tromsø kommune,